

Jaan avas taevaluugid

AIN KALLIS
meteoroloog

Nagu põllumehed, nii armastavad ka ajalehed juttu tihti ilmadega alata, säält viljakasvu päale üle minnes, millele mitmesugused küla ja päeva uudised järgnevad.

See kolmejärguline kava on ainevaesel ajal tuttavasti kõige hõlpsam abinõu neile, kes harvasti sulge veavad.

Nii õpetas täpselt sada aastat tagasi 2. juuli Postimehes tollane Priit Pullerits algajaid korrespondente.

Viisakas oli tol ajal jätkata: «Et olen mina, patune ka nende liigist, olgu see hää vahend seekord ka minulegi lubatud.»

Oli põud

Harva on inimene ilmaga rahul, ikka on kas liiga palav või külm, kuiv või niiske. Nagu tänavu: alles kurdeti pika põua üle, mis kestis aprillist pea poolde juunisse välja. Kui ütlesin ühele töömehele jaanikuu alul: «Ilmataat tasugu sulle hea ilmaga!», sain vastuseks: «Ainult mitte seda! Mul on katekannu nägemisest juba kõri-ni!»

Vaid Evita austajad pärisid sünoptikuilt – ehk veab välja veel ühe kuiva nädala? Ja tõepoolest: ilmad heade mõtete linnas olid kuivemad kui kaugel hea õhu linnas ehk Buenos Aireses. Talumeestel olid muidugi teised mured.

«Rukis on mul pees kui pootsmani suivili, hein seevastu on madal, kuid hõre!» kurtis nukra huumoriga Põlvamaa mees.

Tuli vihm

Kuu keskpaiku avanesid lõpuks taevakraanid. Nii linna murud kui talude põllud löid jälle haljendama. Edasi hakkas põldureile ja puhkajaile peavalu tegema hoopis vihma rohkus.

Kunas küll heina teha? Mil-lal peesitada? Kuu lõpuks kogunes sadememõõdunõusse Tartus üle 100 mm vett ehk 1,7 korda rohkem kui «norm ette näeb».

Sooja, ka seda jätkus: Eesti keskmiseks temperatuuriks arvutasid kolleegid ilmateenistuses 15,9 °C, ehk 1,4 kraadi tavalisest kõrgema näidu.

Endiselt küsitakse, kas tänavu oli kõige-kõige kõvem põud? Ilma-andmed näitavad, et näiteks Tartumaal sadas 1963. a märtsist juulini välja vaid 70 mm vihma, suured sajud algasid alles augustis.

Põuased olid ka kaks järgnevat aastat. Lääne-Eestis on mais-juunis kuiv kolmel kuni neljal aastal kümnest, sisemaal kaks korda harvemini.

Niipaljudest siis küla ja ilma uudiseid.